

Perceptivno primovanje ispituje se različitim zadacima, a zajedničku komponentu svih zadataka predstavlja uvodna faza (slika 9.8). U prvoj fazi ispitanicima se prvi put izlažu stimulusi (lista A na slici 9.8), pri čemu se to čini na takav način da oni ovu fazu ne dovedu u vezu sa kasnijim zadatkom (da bi se izbeglo tzv. zagađenje deklarativnom memorijom). U drugoj fazi, ispitanici ispoljavaju efekat perceptivnog primovanja za one stimuluse koje su sreli u prethodnoj fazi. Tako, na primer, u **zadatku perceptivne identifikacije**, nakon uvodne faze, pravi se lista stimulusa (reči, objekti i sl) u koju ulaze neki od stimulusa prikazanih u prvoj fazi i neki novi (lista B na slici 9.8). Stimulusi iz ove liste prvo se prikazuju vrlo brzo, na nivou praga. Nakon toga, formira se nova lista u koju ulazi polovina prikazanih i polovina novih stimulusa (lista C na slici 9.8). Zadatak ispitanika je da daju odgovor da li su taj stimulus videli u prikazanoj listi (listi B). U primeru koji je prikazan na slici 9.8. tačan odgovor za stimulus „šapat“ bio bi odričan (tj. „novi“), jer ova reč nije prethodno prikazana. Nasuprot tome, tačan odgovor za stimulus „istina“, kao i za stimulus „mačka“ bio bi potvrđan (tj. „isti“), jer su ovi stimulusi prikazani u prethodnoj fazi (nalaze se u listi B). Efekat perceptivnog primovanja bio bi zabeležen samo u slučaju reči „istina“, jer je ova reč prikazana još u uvodnoj fazi. Uprkos tome što ispitanici saopštavaju da nemaju nikakvo pamćenje o tome da li je dati stimulus bio prethodno prikazan i da odgovor daju na osnovu pogađanja, njihovi odgovori su brži i tačniji za one stimuluse koji su prikazani u prvoj fazi, odnosno pre nego što je počeo zadatak. U **zadatku kompletiranja osnove reči** i **zadatku kompletiranja fragmenata reči** ispitanici treba da kompletiraju reč koja počinje nekim nizom slova (npr. KRE\_\_\_; lista D na slici 9.8), ili popune prazna mesta (npr. K\_E\_A). Premda toga nisu svesni, ispitanici češće proizvode reči koje su sreli u prvoj fazi. Stepent perceptivnog primovanja zavisi od stepena preklapanja fizičkih karakteristika stimulusa prilikom prvog susreta sa njim i susreta u fazi testiranja, što znači da je stepent perceptivnog primovanja najveći kada je u obe faze prikazan identičan stimulus. Odvijanje perceptivnog primovanja potvrđeno je u okviru svih testiranih modaliteta – vizuelnom, auditivnom i taktilnom (Tulving

& Schacter, 1990). Neuralnu osnovu perceptivnog primovanja predstavljaju zone koje su najosetljivije na fizičke karakteristike stimulusa – kortikalne senzorne zone. Već smo pominjali slučaj pacijenta M.S, koji usled oštećenja vizuelnog korteksa nije ispoljavao efekte primovanja u vizuelnom modalitetu (Gabrieli, et al., 1995). U skladu sa rezultatima ispitivanja neuropsiholoških pacijenata, PET i fMRI studije pokazale su da je vizuelno primovanje praćeno smanjenom aktivacijom u onim oblastima vizuelnog korteksa koji su bili angažovani u obradi stimulusa prilikom prvog susreta sa njim (slika 9.9, levo; Schacter, Dobbins, & Schnyer, 2004; Wagner & Koutstaal, 2002). Ovaj efekat identičan je efektu repeticione supresije, koji se koristi kao jedan od alata u fMRI ispitivanjima (opisano u I poglavlju), a njegovo trajanje meri se mesecima (Cave, 1997).